
סקוטלנד נגד מקלות לניקוי אוזניים

[סוסון ים קטן אחד](#) הפך בשנה שעברה בעל כורחו לכוכב רשת, ולא בנסיבות משמחות. הסוסון החמוד תועד כשהוא נאחז בקצה זנבו במקל פלסטיק לניקוי אוזניים, בזמן שהוא נסחף בזרם של פסולת במי הים הצלולים של אינדונזיה. "זאת תמונה שהייתי מעדיף שלא תהיה, אבל עכשיו היא כבר קיימת, אז אני רוצה שכולם יראו אותה", כתב הצלם ג'סטין הופמן על התמונה, שזיכתה אותו במועמדות לפרס [צלם הטבע של השנה](#). "מה שהתחיל כהזדמנות לצלם סוסון ים חמוד הפך לרגע של תסכול ועצב... התמונה הזאת היא משל למצב האוקיינוסים שלנו: איזה מין עתיד אנחנו יוצרים להם?"

justinhofman

Sumbawa, Nusa Tenggara Barat, Indonesia

Follow

28.7k likes 1,710 comments

סוסון

הים והמקלון לניקוי האזניים שנלכדו בעדשה של Hofman Justin ואכן, מקלות פלסטיק לניקוי אזניים עושים רושם של פריט קטן, תמים ובלתי-מזיק: איזו השפעה כבר יכולה להיות להם על העולם? אך מתברר שהשפעתם גדולה. מקלות לניקוי אזניים, פריט חובה בכל ארון מקלחת, גורמים דווקא ללא מעט צרות, בעיקר כיוון שהם נוטים לבוא בצורות: כמו רבים מפריטי הפלסטיק שאנחנו קונים, משליכים וזורקים כמעט מדי יום בלי הרבה מחשבה, גם המקלות הללו הופכים בסופו של דבר לפסולת, שפוגעת בסביבה ובבעלי החיים. לא מדובר בכמויות מבוטלות: באנגליה, למשל, מהווים המקלות [למעלה מחצי מכלל הפסולת](#) שנמצאת במערכת הביוב, ואחד מפריטי

הפלטסטיק [הנפוצים ביותר](#) שנמצאים בסקרי פסולת בחופי המדינה. הבעיה כמובן לא נגמרת בסתימת כמה צינורות: מקלות הפלטסטיק הקטנים מגיעים מהביוב אל הים, ושם הם משחררים כימיקלים רעילים שנמצאים בפלטסטיק, [מתפרקים לחתיכות קטנות](#) ונבלעים על ידי בעלי חיים שטועים וחושבים אותם למזון, או נסחפים אל החוף ומזהמים אותו. לפי הערכות, המקלות מגיעים לחופים בעיקר כאשר המשתמשים משליכים אותם בסיום הניקוי אל האסלה, במקום אל פח האשפה. המסננים שבמכרות הביוב אינם בנויים לסנן אותם, ועקב המשקל המזערי וגודלם הקטן (קוטרם הממוצע הוא כ-2 מ"מ), גם רשת הסינון הקטנה ביותר אינה מספיקה כדי לעצור אותם. התוצאה היא שהמקלות מגיעים משם פעמים רבות אל הנהרות ואל הים.

עוברים למקלות מנייר

בחופי בריטניה ובסקוטלנד בפרט, מתברר, מדובר בבעיה רחבת מימדים במיוחד: כמויות יוצאות דופן של מקלות אוזניים נשטפים אל חופי המדינה. בסקר שנערך לאחרונה לבדיקת הפסולת בחופים, מצאו הסוקרים [מאות מקלות](#) ברצועת חוף שאורכה כמאה מטרים בלבד בסמוך לבירה אדינבורו. התוצאות הלא-מזהירות בלשון המעטה גרמו לבריטים להתחיל להתייחס לבעיה ברצינות. לחץ ציבורי גרם להודעה של חברת הקוסמטיקה Johnson and Johnson [שתחל למכור מקלות](#) לניקוי אוזניים [מנייר קשיח בלבד](#) במקום מפלטסטיק במחצית מהמדינות שבהן היא פועלת, ביניהן בריטניה. גם שתיים [מרשתות השיווק המובילות בבריטניה](#), טסקו וסינסבורי, הודיעו שיחליפו את כל מקלות הפלטסטיק של מותג הבית שלהן במקלות עשויים נייר. רשתות נוספות יצאו בהודעה דומה בעקבותיהן; רשת המזון Waitrose, למשל, מעריכה שהמעבר לשיווק מקלות נייר כבר הביא לחיסכון של [21 טונות של פלסטיק](#). למרות הקמפיין המוצלח והשינוי שהונהג באופן התנדבותי על ידי הרשתות הגדולות במדינה, עדיין ניתן למצוא בסקוטלנד לא מעט מקלות עשויים פלסטיק - רובם מיובאים מסין ונמכרים ברשתות קטנות ובחנויות פרטיות. לכן, החליטו הסקוטים כעת לקחת את זה צעד קדימה: [הצעת חוק חדשה](#) תאסור באופן גורף על ייצור ומכירה של מקלות אוזניים מפלטסטיק על אדמת סקוטלנד, ללא קשר למותג או לרשת שבה הם נמכרים. ההצעה הועברה כעת לדיון ציבורי לפני חקיקה. ולא רק בסקוטלנד מתחיל שינוי: [גם צרפת](#) הודיעה שהחל משנת 2020, היא תאסור על שיווק של מקלות אוזניים עשויים מפלטסטיק בתחומיה, ותעבור לחלופות מתכלות ביולוגית בלבד.

יותר נזק מאשר תועלת?

כשמדובר במקלות אוזניים, הישראלים ככל הנראה ממושמעים מעט יותר בזריקת האשפה שלהם לפח. "בארץ מוצאים מעט מאוד מקלות לניקוי אוזניים בחוף, בדרך כלל בין אפס לשני פריטים לסקר", אומרת גליה פסטרנק, דוקטורנטית בבית הספר למדעי הים באוניברסיטת חיפה ומומחית לזיהום ים, שעורכת במסגרת מחקרה [סקרי פסולת בחופים](#). כך לדוגמה, בסקר שערכה בחוף זיקים ב-15 בינואר השנה נמצאו שלושה מקלות אוזניים בלבד בין 822 פריטי הפסולת שנדגמו. סיבה נוספת להיעדר הכמעט מוחלט של מקלות לניקוי אוזניים מחופי ישראל הוא שמי הביוב בארץ מופנים ברובם

למפעלי טיהור שפכים, שם הקיסמים ככל הנראה מטופלים בהצלחה. "מקור מקלות האוזניים בחופים הוא כמעט אך ורק בזריקתם לאסלה, ולאחר מכן בהזרמת ביוב לא מטופל או מטופל חלקית לים ולחוף", מסבירה פסטרנקה. "בארץ אין כמעט הזרמות ביוב לא מטופל, ולכן מקלות האוזניים כמעט ולא מגיעים לים. אחרי אירועי גשם רציניים, לעומת זאת, אפשר למצוא מקלות אוזניים בסמוך למוצאי הניקוז". לסיכום, קיימים כיום תחליפים רבים למקלות האוזניים מפלסטיק – מקלות מעץ, מנייר ומחומרים מתכלים ביולוגית. הגיע הזמן שגם בישראל הסקטור המסחרי, המחוקקים בכנסת והציבור יאמצו את תהליך הגמילה מפלסטיק שמתרחש היום ביותר ויותר מדינות בעולם המערבי. [כמעט לכל מוצרי הפלסטיק יש תחליפים טובים יותר ועמידים יותר](#) ובחישוב לטווח ארוך אף משתלמים יותר, כיוון שבעוד שאת מוצרי הפלסטיק אנו רוכשים פעמים רבות ומשליכים לאשפה, את המוצרים העמידים יותר מספיק לרכוש פעם אחת בלבד וכך ניתן לצמצם את זיהום הפלסטיק בסביבה החופית, הימית והיבשתית. אם למרות כל זה משום מה לא השתכנעתם ובחרתם להמשיך להשתמש במקל אוזניים מפלסטיק, דעו שאין להשליך אותו לאסלה. ואם כל זה לא עוזר, [הרי שרופאים רבים בכלל טוענים שהשימוש במקלות לניקוי האוזניים מביא יותר נזק מתועלת](#), גורם פעמים רבות לדלקות באוזן התיכונה ודוחף את הלכלוך עמוק יותר לתוך האוזן במקום לנקות אותה. שמעתם? **בעקבות הכתבה ב"זווית" הסיפור פורסם גם ב-ynet**